

04.12.2024

Tuusulan kunta
Puputti Petteri
PL 60
04301 TUUSULA

**Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto Kehä IV
asemakaavan ja asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointi-
suunnitelmasta**

HEL 2024-014841 T 10 03 01

Tuusulan kunta on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa Kehä IV asemakaavan ja asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman sekä arkeologian vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Suunnittelualue sijoittuu Helsinki-Vantaan lentoaseman pohjoispuolelle, Tuusulan-väylän (kt 45) ja Myllykyläntien (mt 11363) väliin. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa alueen käyttö teollisuus-, tuotanto- ja varastotoimintoihin sekä kaupallisiin ja palveluihin liittyviin toimintoihin. Kaavoitus perustuu Focus-alueen osayleiskaavaan ja sitä tarkentavaan Focus-alueen yleissuunnitelmaan.

Suunnittelualue on lähes rakentamaton lukuun ottamatta alueen itäosassa asemakaavan muutosalueella toimivaa asfalttiasemaa ja muutamia teollisuusrakennuksia. Näistä keskeisimmät kiinteistöt ovat ns. Kinis -hallit ja entinen maalitehdas. Kaava-alueella on myös kaksi asuinkiinteistöä, joiden asuinkäyttö on loppumassa. Kaava-alue on maastonmuodoiltaan vaihtelevaa. Itäosa on rakennettua ympäristöä ja länsiosa pääasiassa viljelymaisemaa sekä maa- ja metsätalouskäytössä ollutta aluetta. Kaava-alueen keskiosissa on kallioisia mäkiä sekä eri kasvuasteissa olevaa metsää. Pohjoisosassa on myös peltoa. Alueen korkeuserot ovat melko suuret. Suunnittelualueen vieressä on teollisuusalueeksi asemakaavoitettu noin 20 omakotitalon muodostama Sammonmäen asuinalue. Lisäksi kaava-alueen läheisyydessä on haja-asutusluonteista asutusta eri puolilla suunnittelualueita.

Suunnittelun tavoitteiksi ympäristön laadun osalta on tunnistaa maise-
mallisesti herkät kohdat ja näiden huomioiminen kaavaratkaisussa. Li-

04.12.2024

säksi tarkoitus on suojata olemassa olevaa asutusta häiriöiltä mm. suo-
javiheralueilla sekä rakentamistapaa koskevilla määräyksillä.

Kaavaluonnoksen vaikutusten arvioinnissa on keskitytty kaavan sisäl-
lön ja vaikutusten kannalta keskeisiin teemoihin kuten yhdyskunta-
rakenteeseen ja liikenteeseen, luonnonympäristöön, maaperään ja
pohjavesiin.

Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo totesi Focus-alueen yleis-
suunnitelman valmisteluaineistosta sekä osallistumis- ja arviointisuun-
nitelmasta, että rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta
alueella keskeisin ja kriittisin kohta tiehankkeessa on selkeän avoimen
maisematilan muodostava Myllykylän alue ympäröivine viljelysaukei-
neen. Myllykylän maisema-arvot liittyvät etupäässä viljelymaisemaan,
josta välittyy alueen asutushistorian kerroksellisuus aina uuden ajan
alusta 1800-luvun lopulle. Myllykylä on säilynyt jokilaaksossa pienipiir-
teisenä kulttuuriympäristönä. Myllykyläntieltä katsoen maisemakuvaa
hallitsevat laajat yhtenäiset peltoaukeat. Myllykylässä on useita raken-
nuksia ja rakennusryhmiä, jotka kohoavat maamerkeiksi.

OAS:n liitteenä on Focus-alueen maankäytön yleissuunnitelma, johon
sisältyy Maisema ja katuympäristö luonnososio. Luonnoksessa tode-
taan maiseman arvokohteet, muttei tarkemmin analysoida maisema-
kohteita ja kaavan vaikutuksia niihin.

Koska kaavaratkaisu rikkoo osaltaan Tuusulanjokilaakson kulttuuriym-
päristökokonaisuuden maisemakuvan yhtenäisyyttä, ja koska asuinra-
kennuksia puretaan rakentamisen tietä, peltoalueet pienenevät, alueen
ominaispiirteitä häviää sekä kylämäinen tunnelma heikkenee, tulee
asemakaavan vaikutuksenarviossa tarkastella maankäytön ja Kehä
IV:n liikenneratkaisujen yhteensovittamista alueen maisema-arvoja
vasten.

Jotta tavoitteisiin koskien maisemallisesti herkkien kohtien tunnistamis-
ta ja näiden huomioiminen kaavaratkaisussa päästäisiin, tulee Myllyky-
län alueelle laatia maisema-analyysi, jossa analysoidaan olemassa
olevaa maisemakokonaisuutta ja sen arvoja, sekä tarkastellaan mai-
semaa siihen kohdistuvien vaikutusten näkökulmasta.

Arkeologia

Kehä IV asemakaava ja asemakaavan muutosalueella on suoritettu
vuonna 2023 arkeologinen tarkkuusinventointi, joka on kattanut koko
suunnittelualueen (Vesa Laulumaa/ Arkeologiset kenttäpalvelut 2023).
Suunnittelualueella tarkastettiin kolme muinaismuistolain (295/1965)
suojaamaa kiinteää muinaisjäännettä: Johannisberg A (tunnus mui-
naisjäännesrekisterissä 858010018), Johannisberg E (1000005765)

04.12.2024

sekä Johannisberg D (1000005764). Lisäksi alueelta löydettiin inventoinnissa muu kulttuuriperintökohde Huhtarinmäki 2 (1000047751).

Vuoden 2024 aikana suunnittelualueella on tehty arkeologiset kaivaustutkimukset muinaisjäännösten Johannisberg A ja Johannisberg E alueilla, joissa kohteet on dokumentoitu ja kaivettu pois. Lisäksi tutkittiin osin kulttuuriperintökohde Huhtarinmäki 2. Kulttuuriperintökohteeseen Huhtarinmäki 2 liittyy jo tutkitun, 1900-luvun alkuun ajoitetun miilun jäänteiden lisäksi, maahan kaivetun kellarin jäännökset. Museo toteaa, että kohde on riittävästi dokumentoitu ja sen alueella ei tarvita lisätutkimuksia.

Kehä IV kaava-alueelle jää kiinteä muinaisjäännös Johannisberg D (1000005764). Kohde sijaitsee Puusepäntien ja Ruohosuontien kulmauksessa olevalla kalliomuodostelmalla. Muinaisjäännös on merkitty kaavakartalle sm-kohdemerkinnällä. Kaavamääräyksessä todetaan: ”Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös Johannisberg D, 1000005764. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on kuultava Museovirastoa.”

Kaavamääräys on muutettava muotoon: ”Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös Johannisberg D, 1000005764. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydetty Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Kulttuuriympäristöpäällikkö

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

4 (4)

04.12.2024

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.